

Beslutningsforslag nr. **B 80**

Folketinget 2010-11

Fremsat den 3. marts 2011 af Line Barfod (EL), Per Clausen (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med behandlingstilbud til flygtningefamilier som et kriminalpræventivt tiltag

Folketinget pålægger regeringen at gennemføre et forsøgsprojekt i udvalgte kommuner med opsøgende behandlingstilbud om følgevirkningerne af tortur og trauma til allerede bosiddende flygtningefamilier.

Som en del af forsøgsprojektet skal alle flygtningefamilier, der kommer til Danmark fremover, have et sådant behandlingstilbud inden 6 måneder efter deres ankomst.

Forsøgsperioden strækker sig over 5 år med start den 1. januar 2012.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med forslaget er at gennemføre forsøgsprojekter i udvalgte kommuner, hvor man op søger allerede bosiddende flygtningefamilier, som man formoder kan have været udsat for tortur, krigsoplevelser, lejrophold m.m., der kan føre til trauma i familien.

Alle flygtningefamilier, der kommer til Danmark i forsøgsperioden, skal have et sådant behandlingstilbud inden 6 måneder efter deres ankomst.

Forsøgsprojektet skal gennemføres i udvalgte kommuner og følges op af en evaluering. Evalueringen skal svare på, om en tidlig indsats og behandling af forældrenes og børnenes tortur- og traumeoplevelser og følgevirkninger heraf har en positiv effekt på børnenes trivsel og forebyggende effekt i forhold til kriminalitet blandt børnene og sociale problemer.

I den seneste tid har der været meget fokus på danske udsendte soldaters følgereaktioner på krigen i Afghanistan. På trods af den viden, vi har om flygtninge, og hvad krig gør ved soldaterne, findes der stadig ingen automatisk undersøgelse af flygtninge for følgevirkningerne af traume- og torturoplevelser. En undersøgelse blandt nyankomne asylansøgere af Amnesty International fra 2008 viser bl.a., at 45 pct. af dem har været udsat for tortur, og cirka 1/3 af disse var blevet tortureret inden for samme år, som de ankom til Danmark (2007). »Asylansøgere i Danmark: En undersøgelse af nyankomne asylansøgers helbredstilstand og traumatiseringsgrad«, Amnesty Internationals Danske Lægegruppe juni 2008. I samarbejde med Dansk Røde Kors http://www.amnesty.dk/sites/default/files/mediafiles/44/Asylansoegere_i_Danmark_Sandholm.pdf

Allerede i april 2002 og med henvisning til »Rapport fra arbejdsgruppen om rehabilitering af traumatiserede flygtninge«, Sundhedsministeriet 2001, anbefalede RCT (Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre) screening af asylansøgere for følgevirkningerne af tortur og traumer. Aktørerne argumenterede med, at screeningen ville sikre en tidlig og forebyggende indsats og sikre en bedre integration og forhindre, at manglende tilbud fører til alvorlige konsekvenser for generationerne fremover, jf. henvendelse af 19. april 2002 fra Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre til Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik, jf. L 152 – bilag 61 (2001-02, 2. samling). Anbefalingen blev ikke fulgt af regeringen.

En kvalitativ undersøgelse »Unge med dom til ungdoms-sanktion – en udredning af 25 afsluttede forløb« fra 2005 viser, at 15 af de 25 forløb er etniske minoritetsunge, og at 14 heraf er med flygtningebaggrund. (»Unge med dom til ungdoms-sanktion - en udredning af 25 afsluttede forløb. Rapport udarbejdet til Socialministeriet til brug for Ekspertgruppen om Ungdomssanktion «af Lisbeth Hansen og Karen Zobbe, Teori og Metodecentret 2005). Ud fra de sociale sagsakter viser det sig, at der i syv af sagerne er tale om traumatiserede flygtningefamilier. De unge med flygtningebaggrund er i de sociale sagsakter ofte beskrevet med problemstillinger, som er generelle og gældende for de fleste unge med en dom til ungdoms-sanktion. Men unge med flygtningebaggrund er endvidere

beskrevet med sprogproblemer, egne eller forældres traumatiserende oplevelser, kulturelle konflikter m.m.

Undersøgelserne tyder på, at der ikke bliver taget nok højde for hverken forældrenes eller børnenes eventuelle traumer. Sidstnævnte undersøgelse er da også inde på, at de sikrede afdelinger bl.a. efterlyser muligheder for kvalificeret traumebehandling til unge med flygtningebaggrund.

En større kvantitativ undersøgelse, »Fokus på anvendelsen af de sikrede afdelinger« fra 2006 peger også på behovet for at tilføre de sikrede afdelinger kompetencer bl.a. i forhold til at varetage opgaverne med de mange traumatiserede flygtninge. Undersøgelsen dokumenterer derudover, at to ud af tre i en sikret afdeling er med etnisk minoritetsbaggrund, at tre ud af ti ikke er født i Danmark, at over halvdelen først er kommet hertil efter at være fyldt 6 år, at syv ud af ti med etnisk minoritetsbaggrund har en flygtningebaggrund, og at en meget stor del af de unge med flygtningebaggrund i sagsakterne beskrives med traumatiske opvækstvilkår og med kun én forælder. Unge med indvandrerbaggrund klarer sig generelt bedre end unge med flygtningebaggrund og unge med dansk baggrund og kommer generelt fra mere intakte familier. Samtidig er tilbagemeldt til kriminalitet højere for unge med flygtningebaggrund end for unge med dansk baggrund og indvandrerbaggrund. (»Fokus på anvendelsen af de sikrede afdelinger«, Lisbeth Hansen og Karen Zobbe, Teori og Metodecentret 2006)

Der er brug for forebyggende initiativer, så lillebror ikke følger i fodsporene af storebror. De sociale sagsakter viser bl.a., at der i en tredjedel af familierne er beskrevet problemer med den unges søskende med klar overvægt i flygtningefamilierne. I knap halvdelen af sagsakterne er der omtale af forældrenes mangelfulde omsorg eller forældreevne, og her er etniske danskere og flygtningefamilier overrepræsenteret, mens der er få registreringer i forhold til indvandrerfamilierne. Undersøgelsen konstaterer, at flygtningefamilier generelt er registreret med flere problemer end etniske danske familier, mens indvandrerfamilier er registreret med færrest problemer. Sagsakterne viser også, at der for mere end hver tredje flygtningefamilie er omtalt traumatiserende oplevelser i forbindelse med krig og flugt. Dertil kommer, at unge med flygtningebaggrund i højere grad har været anbragt uden for hjemmet end indvandrerunge, jf. undersøgelsen »Fokus på anvendelsen af de sikrede afdelinger«, Lisbeth Hansen og Karen Zobbe, Teori og Metodecentret 2006.

Forskere fra RCT udgav i 2006 rapporten »Mod en fælles indsats. Netværksarbejde til forebyggelse af ungdomskriminalitet i traumatiserede flygtningefamilier« (»Mod en fælles indsats. Netværksarbejde til forebyggelse af ungdomskriminalitet i traumatiserede flygtningefamilier«, Mette-Louise Johansen, Tina Mouritsen og Edith Montgomery, Rehabiliterings- og Forskningscenter for Torturofre 2006.) Rapporten bygger på en netværksmetode i arbejdet med flygtningefamilier, og heri fremgår det, at en af de bagvedliggende årsager til kriminalitet og vold er sammenhængen mellem forældrenes fjendebilleder og vrede over for systemet og børnenes kon-

fliktfyldte interaktion med professionelle voksne i skolen, i klubben og på gaden. Strukturelle problemer med uddannelse, økonomi, beskæftigelse og marginalisering har en effekt på mobiliseringen af vold og kriminalitet. Undersøgelsen tegner et billede af, at fjendebilleder og marginalisering er væsentlige årsager til, at unge griber til kriminalitet og vold. Undersøgelsen viser også, at forældrene har begrænset indblik i børnenes liv, og at dette kan skyldes en kombination af utilstrækkelig information fra institutionerne og psykiske og fysiske lidelser efter krig, vold og tortur. Forfatterne gør opmærksom på, at børnene har brug for en ekstra indsats, fordi de belastes af forældrenes traumatisering og selv kan lide af traumer efter krig. Vold har været en normaltilstand før flugten, og børn og unge i flygtningefamilier er således særlig udsatte og påvirkelige i voldsprægede nærmiljøer. Resultatet af tre-fire netværksmøder, hvor forældre og professionelle mødes, har bl.a. ført til en markant positiv forandring i adfærd blandt børnene i alderen 7-13 år, men det ikke har haft en effekt hos unge fra 15 år og opefter.

Undersøgelserne dokumenterer en række massive og komplekse problematikker omkring både den unge og dennes familie. En senere undersøgelse fra Danmarks Statistik konkluderer, at når der korrigeres for både alder og socioøkonomisk status, har mænd med flygtningebaggrund ikke højere kriminalitetsindeks end mænd med øvrigt opholdsgrundlag (Indvandrere i Danmark 2008, Danmarks Statistik, s. 169). Den seneste undersøgelse om indvandrere i Danmark fra Danmarks Statistik viser, at kriminaliteten blandt efterkommere er højere end blandt indvandrere og at de unge er mere kriminelle end de ældre (Indvandrere i Danmark 2010, Danmarks Statistik, s. 133).

Selv om der er uenighed om, hvorvidt unge med flygtningebaggrund har en højere kriminalitetsindeks eller ej, tyder undersøgelserne på, at traumer skal tages alvorligt og forebygges. Børn og unge i traumatiserede familier har en række risikofaktorer for kriminalitet og ikke så mange beskyttende faktorer, jf. Ungdomskommissionens udredningsrapport bilag

3, hvorfor der er en stor sandsynlighed for, at de er kriminalitetstruede. Ungdomskommissionen anbefaler da også en styrket indsats over for børn og unge fra traumatiserede familier og nævner her børn og unge med flygtningebaggrund som en særlig gruppe med større sandsynlighed for at blive sekundært traumatiseret på grund af forældrenes traumer, jf. »Betrænkning om indsatsen mod ungdomskriminalitet«. Afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet 2009, betænkning nr. 1508, s. 114.

Forslagsstillerne mener derfor, at der er brug for et særskilt, målrettet og forebyggende fokus på flygtningefamilierne som led i bekæmpelsen af ungdomskriminalitet, da sandsynligheden for traumeoplevelser er stor. Vi skal væk fra etnificering af ungdomskriminalitet og tænke langsigtet og forebyggende med udgangspunkt i den forskning, som allerede er gennemført.

Den refererede netværksmetode fra RCT har vist sig at have en positiv effekt på flere måder og anbefales af Ungdomskommissionen, jf. Ungdomskommissionens udredningsrapport bilag 3.

Forslagsstillerne foreslår at gennemføre forsøgsprojekter i udvalgte kommuner, hvor man opsøger flygtningefamilier og tilbyder behandling for følgevirkningerne af tortur og trauma.

Desuden foreslår vi at sikre, at alle flygtningefamilier, der kommer til Danmark, fremover får et sådant behandlingstilbud inden 6 måneder efter deres ankomst.

Forsøgsprojektet bør gennemføres med inddragelse af relevante aktører som RCT og selvfølgelig i tæt samarbejde med de kommuner, hvor projektet gennemføres.

På længere sigt mener vi, at udgifterne til indsatsen hentes hjem ved besparelser på udgifter til anbringelser, fængsler m.m. Men der skal selvfølgelig investeres i de første år, til de langsigtede effekter viser sig.

Finansieringen foreslår vi sker ved at tilbagerulle skattelettelserne til de rigeste, hvilket vil give råd til mere velfærd. Men såfremt der er flertal for forslaget, er vi naturligvis villige til at forhandle om finansieringen.

*Skriftlig fremsættelse***Line Barfod (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med behandlingstilbud til flygtningefamilier som et kriminalpræventivt tiltag.

(Beslutningsforslag nr. B 80)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.